

Vergaderjaar 1986–1987

16447

Gezondheids- en welzijnswet voor dieren

Nr. 13

NADER GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

5 februari 1987

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is nieuwe regelen te geven met betrekking tot het weren en bestrijden van dierziekten, tot het welzijn van dieren en tot de uitvoer van dieren en dierlijke produkten en dat het voorts wenselijk is regelen te geven met het oog op de raszuiverheid van de produkten van de Nederlandse fokkerij;

Zo is het, dat Wij de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal hebben goedgevonden en verstaan gelijk Wij goedgevinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

Onze Minister: Onze Minister van Landbouw en Visserij;

bedrijfslichaam: een produktschap of bedrijfschap bedoeld in artikel 66 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie;

dier: dier dat wordt gehouden, voor zover niet uitdrukkelijk anders is bepaald en met dien verstande dat artikel 37c tevens van toepassing is op dieren die niet worden gehouden;

vee: herkauwende en eenhoevige dieren en varkens;

pluimvee: dieren zijnde hoenderachtigen, eenden of ganzen;

besmettelijke dierziekte: elke aantasting van de gezondheid van een dier die gevaar kan opleveren voor de gezondheid van andere dieren of van de mens;

smetstof: elk micro-organisme of virus, dat een infectieziekte en elke parasiet, die een parasitaire ziekte bij dieren kan veroorzaken;

schadelijke stoffen: stoffen die de gezondheid van mens of dier kunnen aantasten;

zieke dieren: dieren die zijn aangetast door een krachtens artikel 23, eerste lid, aangewezen dierziekte;

verdachte dieren: dieren die overeenkomstig artikel 23, vierde lid, verdacht worden gevaar op te leveren voor verspreiding van een krachtens artikel 23, eerste lid, aangewezen besmettelijke dierziekte;

produkten van dierlijke oorsprong: van dieren afkomstige produkten al dan niet be- of verwerkt;

houder: eigenaar, houder of hoeder.

Artikel 3

1. Er is een Raad voor gezondheids- en welzijnsaangelegenheden van dieren, waarin overleg plaatsvindt over vraagstukken betreffende het nationaal en internationaal te voeren beleid op het gebied van de gezondheid en het welzijn van dieren.

2. De Raad bestaat uit een Afdeling gezondheidsaangelegenheden van dieren en een Afdeling welzijnsaangelegenheden van dieren.

3. Onze Minister benoemt in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur de leden van de Raad.

4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gegeven terzake van de samenstelling en de werkwijze van de Raad.

HOOFDSTUK II. DE ZORG VOOR DE GEZONDHEID VAN DIEREN

AFDELING 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 7

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent:

- a. de inrichting van de bedrijven waarop dieren worden gehouden;
- b. het toevoegen van dieren aan bedrijven;
- c. de wijze waarop dieren worden gehouden en hun huisvesting;
- d. de hygiënische eisen waaraan moet worden voldaan;
- e. de voeding, drenking, verzorging en behandeling van dieren;
- f. het gebruik van sera, entstoffen, antibiotica en chemotherapeutica;
- g. de bestrijding van insecten en ratten alsmede van andere organismen voor zover zij schadelijk zijn voor de gezondheid van dieren;
- h. bedrijfsbegeleiding door een dierenarts en begeleiding vanwege de stichting genoemd in artikel 77a;
- i. het vervoer en het verzamelen van dieren.

Artikel 9

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan aan de houder van één of meer dieren, behorende tot een daarbij te bepalen diersoort, de verplichting worden opgelegd om:

a. zich als zodanig voor een bij of krachtens de maatregel genoemd tijdstip schriftelijk te melden bij een door Onze Minister aangewezen ambtenaar onder vermelding van het aantal dieren dat hij van de onderscheiden soorten houdt;

b. indien de dieren bedrijfsmatig worden gehouden, aantekening, te houden van het aantal op zijn bedrijf aanwezige dieren van deze soort, van de geboorte op, onderscheidenlijk toevoeging van dieren van deze soort aan zijn bedrijf, alsmede van de afvoer van dieren van deze soort van zijn bedrijf, één en ander onder vermelding van de gegevens waardoor de dieren kunnen worden geïdentificeerd en onder vermelding van naam en adres van degene van wie de dieren afkomstig zijn onderscheidenlijk aan wie de dieren zijn afgeleverd.

2. De in het eerste lid, onder b, bedoelde aantekeningen dienen gedurende ten minste drie maanden te worden bewaard.

Artikel 10

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent het houden van markten, verkopeningen, keuringen en tentoonstellingen alsmede ten aanzien van het bijeenbrengen van dieren op andere plaatsen waar dieren worden verzameld. Deze regelen kunnen verschillen naar gelang het gaat om markten, verkopeningen, keuringen, tentoonstellingen of andere plaatsen waar dieren worden verzameld, terwijl tevens onderscheid kan worden gemaakt naar diersoorten.

2. Het is verboden op plaatsen als bedoeld in het eerste lid dieren die zijn aangetast door een besmettelijke ziekte of daarvan worden verdacht, bijeen te brengen.

Artikel 12

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter voorkoming van verspreiding van smetstof regelen worden gegeven waaraan markten en andere verzamelplaatsen van dieren, slachterijen, inrichtingen waarin produkten van dierlijke oorsprong worden be- of verwerkt, inrichtingen waarin diervoeder wordt bereid en plaatsen waar vervoermiddelen worden ontsmet moeten voldoen.

Artikel 13

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter voorkoming van verspreiding van smetstof regelen worden gegeven ten aanzien van:

a. de reiniging en ontsmetting van stallen, kooien, vervoermiddelen, de daarbij behorende voorwerpen en andere plaatsen en voorwerpen waar of waarin dieren, produkten van dierlijke oorsprong, diervoeder alsmede andere produkten of voorwerpen, die dragers van smetstof kunnen zijn, hebben verbleven;

b. het behandelen van de onder a bedoelde produkten waardoor zij geen gevaar meer kunnen opleveren voor de verspreiding van smetstof dan wel het vernietigen van deze produkten en de onder a bedoelde voorwerpen.

Artikel 14

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter voorkoming van verspreiding van smetstof regelen worden gegeven ten aanzien van de aflevering, de opslag, het in voorraad en voorhanden hebben en het vervoeren van diervoeder en voor de voeding van dieren geschikte of bestemde voedselafval en materialen van dierlijke herkomst alsmede ten aanzien van de vervoeding van deze produkten.

Artikel 15

1. Het is verboden vee of pluimvee en andere door Onze Minister aangewezen dieren te doen verblijven of dit te gedogen op een terrein of plaats waarop zich vuilnis of mest bevindt of waarop vuilnis of mest pleegt te worden gestort of opgeslagen en op een daaraan grenzend terrein, indien de dieren zich vrijelijk van het ene terrein naar het andere kunnen begeven.

2. Het is verboden vuilnis of mest te storten of op te slaan op, dan wel te verspreiden over een terrein of plaats waarop dieren, als bedoeld in het vorige lid, vrijelijk toegang hebben.

3. In de vorige leden wordt onder «mest» niet begrepen mest verkregen in het bedrijf, waar de dieren worden gehouden.

Artikel 17

1. Onze Minister kan het brengen in Nederland van dieren, produkten van dierlijke oorsprong, alsmede van andere produkten en voorwerpen die dragers van smetstof kunnen zijn, verbieden dan wel verbieden, indien niet wordt voldaan aan door hem te stellen regelen.

2. De in het vorige lid bedoelde regelen hebben in elk geval betrekking op:

a. de eisen waaraan de in het eerste lid bedoelde dieren en produkten en voorwerpen moeten voldoen;

b. de eisen waaraan de vervoermiddelen en de verpakkingen moeten voldoen;

c. het aanmelden van het voornemen om dieren of produkten en voorwerpen binnen te brengen;

d. het in overleg met Onze Minister van Financiën aanwijzen van eerste kantoren in de zin van de Algemene Wet inzake douane en accijnzen, waarheen de dieren en produkten en voorwerpen, die anders dan via de Belgisch-Nederlandse grens worden binnengebracht, moeten worden aangebracht;

e. het aanwijzen van de plaatsen waar dieren en produkten en voorwerpen, die via de Belgisch-Nederlandse grens worden binnengebracht, ter onderzoek moeten worden aangeboden;

f. de verklaringen welke op het eerste kantoor, dan wel op een plaats als bedoeld onder e, moeten worden overgelegd en de eisen waaraan deze verklaringen moeten voldoen en

g. het onderzoek na het binnenbrengen in Nederland.

Artikel 18

1. Onze Minister kan ten aanzien van in artikel 17, eerste lid, bedoelde, in Nederland gebrachte, dieren, produkten en voorwerpen onder meer regelen stellen betreffende:

a. met betrekking tot dieren:

1°. een nader onderzoek, voorbehoedende behandeling of een tijdelijke afzondering;

2°. het vervoer naar de plaats van onderzoek, de voorbehoedende behandeling of de tijdelijke afzondering;

3°. de bestemming;

4°. het vervoer naar de plaats van bestemming in Nederland dan wel naar de plaats waar de dieren weer buiten Nederland worden gebracht;

5°. het doden of slachten en het toezicht daarop en de bestemming van de gedode of geslachte dieren;

6°. met betrekking tot produkten en voorwerpen:

1°. een nader onderzoek;

2°. de bestemming;

3°. het vervoer naar de plaats van onderzoek of de plaats van bestemming dan wel naar de plaats waar de zaken weer buiten Nederland worden gebracht.

2. Regelen omtrent de in het eerste lid, onder a, sub 5, genoemde onderwerpen, worden vastgesteld in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

Artikel 19

Onze Minister kan voorts regelen geven met betrekking tot de reiniging en ontsmetting van vervoermiddelen waarin en plaatsen waarop, alsmede met betrekking tot de reiniging, ontsmetting dan wel vernietiging van verpakkingsmateriaal waarin de in artikel 17, eerste lid, bedoelde binnengebrachte dieren, produkten en voorwerpen hebben verbleven.

Artikel 20

1. Onze Minister kan bepalen, dat dieren, die op grond van het bepaalde krachtens artikel 17 niet in Nederland hadden mogen worden gebracht zonder vergoeding van Staatswege en voor rekening van de importeur of diens gemachtigde binnen een door hem te bepalen termijn hetzij buiten Nederland moeten worden gebracht, hetzij onder door hem te stellen regelen naar een door hem aangewezen plaats moeten worden vervoerd en aldaar worden geslacht, onderscheidenlijk worden gedood en vernietigd.

2. Onze Minister kan bepalen, dat produkten en voorwerpen die op grond van het bepaalde krachtens artikel 17 niet in Nederland hadden mogen worden gebracht, binnen een door hem te bepalen termijn voor rekening van de importeur of diens gemachtigde hetzij buiten Nederland moeten worden gebracht, hetzij onder door hem te stellen regelen naar een door hem te bepalen plaats worden gebracht om aldaar voor rekening van de importeur of diens gemachtigde een behandeling te ondergaan waardoor zij geen gevaar meer opleveren voor de verspreiding van smetstof, hetzij zonder vergoeding van Staatswege en voor rekening van de importeur of diens gemachtigde worden vernietigd.

Artikel 22

De in deze afdeling bedoelde regelen kunnen onder meer verschillen naar gelang van het land van herkomst en naar gelang van de bestemming der dieren, produkten en voorwerpen.

AFDELING 3. DE BESTRIJDING VAN BESMETTELIJKE DIERZIEKTEN

Artikel 23

1. Deze afdeling is van toepassing op door Onze Minister aangewezen besmettelijke dierziekten bij:

- a. vee;
- b. pluimvee;
- c. bijen;
- d. nertsen;
- e. andere bij algemene maatregel van bestuur aangewezen dieren;
- f. andere door Onze Minister voor een termijn van ten hoogste vier maanden aangewezen dieren.

2. Een besmettelijke dierziekte kan worden aangewezen, indien:

- a. de ziekte zich snel kan uitbreiden, ernstige schade kan berokkenen aan de betrokken diersoort en niet of niet volledig kan worden voorkomen of bestreden met normale bedrijfsmiddelen;
- b. de nakoming van een internationale overeenkomst of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie zulks met zich brengt of
- c. de ziekte naar het oordeel van Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur een ernstig gevaar voor de volksgezondheid oplevert.

3. In het geval bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, vindt de aanwijzing plaats in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

4. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald wanneer dieren als verdachte dieren moeten worden aangemerkt.

Artikel 23a

1. De algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 23, eerste lid, onderdeel e, wordt aan beide Kamers der Staten-Generaal overgelegd. Binnen 30 dagen na de overlegging kan door ten minste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van één der Kamers de wens te

kennen worden gegeven dat de inwerkingtreding van de maatregel bij de wet zal worden geregeld. Indien zodanige wens te kennen is gegeven, dienen wij zo spoedig mogelijk een desbetreffend wetsontwerp in.

2. Indien de aanwijzing tevens in het belang is van de volksgezondheid, wordt de voordracht tot vaststelling, wijziging of intrekking van de algemene maatregel van bestuur Ons gedaan door Onze Minister en Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

3. Inzien het wetsontwerp wordt ingetrokken of een van beide Kamers der Staten-Generaal tot niet-aaneming daarvan besluit, wordt de algemene maatregel van bestuur onverwijld ingetrokken.

Artikel 23b

1. Een aanwijzing als bedoeld in artikel 23, eerste lid, onderdeel f, kan alleen plaatsvinden in spoedeisende gevallen.

2. Indien de aanwijzing tevens in het belang is van de volksgezondheid, vindt zij plaats in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

Artikel 24

1. Onze Minister kan hetzij voor geheel Nederland, hetzij voor bepaalde gedeelten daarvan, bevelen dat dieren die door een besmettelijke dierziekte kunnen worden aangetast, daartegen op een door hem te bepalen wijze voorbehoedend worden behandeld, worden gemerkt, worden opgesloten of aangeliind, dan wel voor die dieren andere maatregelen bevelen ter voorkoming van overbrenging van besmetting.

2. Indien de besmettelijke dierziekte is aangewezen in overeenstemming met onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur geeft Onze Minister de in het eerste lid bedoelde bevelen in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

Artikel 25

1. Onze Minister kan, hetzij voor geheel Nederland, hetzij voor bepaalde gedeelten daarvan:

a. schorsing van markten waarop door hem daarbij te bepalen diersoorten worden verhandeld en sluiting van diergaarden en daarmee vergelijkbare inrichtingen bevelen;

b. het op een plaats bijeenbrengen van daarbij aangewezen dieren afkomstig van verschillende plaatsen verbieden of daaromtrent regelen geven.

2. Indien een bevel of verbod, als bedoeld in het eerste lid, van kracht is, is het verboden dieren ten aanzien waarvan het bevel of verbod geldt, op de aldaar genoemde plaatsen aanwezig te hebben onderscheidenlijk aldaar aanwezig te hebben in strijd met de regelen bedoeld in het eerste lid.

Artikel 26

1. Indien een dier verschijnselen van een besmettelijke dierziekte vertoont, geeft de houder hiervan terstond kennis aan de burgemeester van de gemeente waar het dier zich bevindt.

2. De burgemeester stelt een door Onze Minister aangewezen ambtenaar alsmede, voorzover de dierziekte is aangewezen in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, een door Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aangewezen ambtenaar, onmiddellijk op de hoogte indien zich in zijn gemeente een geval voordoet, als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 27

Indien de houder van een dier vermoedt dat dat dier door een besmettelijke dierziekte is aangetast, dan wel indien de eigenaar, houder of hoeder door een dierenarts of een in artikel 81i bedoelde ambtenaar van een dergelijk vermoeden op de hoogte is gesteld, is hij verplicht aan deze naar waarheid alle inlichtingen te verstrekken en alle medewerking te verlenen, welke deze redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig heeft en al datgene te doen wat in zijn vermogen ligt om de aard van de ziekte zo spoedig mogelijk te doen vaststellen.

Artikel 28

1. Een door Onze Minister aangewezen ambtenaar deelt de burgemeester, zo nodig na overleg met het hoofd van de voor de provincie waar het geval zich heeft voorgedaan, door de stichting genoemd in artikel 77a aangewezen of ingestelde gezondheidsdienst voor dieren, zo spoedig mogelijk mede welke maatregelen tot bestrijding van de ziekte door hem nodig worden geacht.

2. De burgemeester neemt de nodig geachte maatregelen zo spoedig mogelijk.

3. In spoedeisende gevallen neemt de in het eerste lid bedoelde ambtenaar deze maatregelen zelf en stelt hij de burgemeester daarvan onmiddellijk in kennis.

Artikel 29

1. De in het vorige artikel bedoelde maatregelen kunnen zijn:
  - a. het afzonderen van zieke en verdachte dieren;
  - b. het opstallen of ophokken van zieke en verdachte dieren;
  - c. het plaatsen van waarschuwborden;
  - d. het door het plaatsen van kentekenen besmet of van besmetting verdacht verklaren van gebouwen en terreinen;
  - e. het merken van zieke, verdachte en herstelde dieren;
  - f. het doden van zieke en verdachte dieren;
  - g. het onschadelijk maken van gedode of gestorven, zieke en verdachte dieren, en van produkten en voorwerpen, die besmet zijn of ervan worden verdacht gevaar op te leveren voor verspreiding van smetstof;
  - h. het reinigen en ontsmetten van gebouwen, terreinen, bewaarplaatsen van mest en voorwerpen;
  - i. het vastleggen of opsluiten van dieren;
  - j. het behandelen van dieren op een door Onze Minister aangegeven wijze.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kunnen bedoelde maatregelen met betrekking tot bijen bestaan uit:
  - a. het ontsmetten van de bijenwoning en de naaste omgeving daarvan;
  - b. het verbieden van het verplaatsen van een bijenwoning;
  - c. het hechten van een kenteken aan de bijenwoning, waaruit blijkt dat deze niet mag worden verplaatst;
  - d. het verbieden van het laten uitvliegen der bijen gedurende een bepaalde tijd;
  - e. het plaatsen van geneesmiddelen in de bijenwoning;
  - f. het vernietigen van besmette en van besmetting verdachte raten;
  - g. het vernietigen van bijenvolken die besmet zijn of van besmetting verdacht worden, of die onmiddellijk gevaar lopen besmet te worden, al dan niet met de daarbij behorende woning;
  - h. het behandelen van de bijen op een wijze die door wetenschap of praktijk als doeltreffend is aangewezen.

Artikel 30

1. Onze Minister stelt het model van de in het vorige artikel bedoelde waarschuwingsborden en kentekenen vast en stelt nadere regelen vast omtrent de wijze waarop de in dat artikel genoemde maatregelen worden uitgevoerd.

2. De burgemeester van de betrokken gemeente verleent zijn medewerking bij het plaatsen en weer verwijderen van de waarschuwingsborden en kentekenen.

Artikel 31

1. Een door Onze Minister aangewezen ambtenaar stelt het tijdstip vast waarop de verdenking is ontstaan dat een dier lijdt aan een besmettelijke dierziekte alsmede het tijdstip waarop deze verdenking eindigt.

2. De in het vorige lid bedoelde tijdstippen worden schriftelijk ter kennis van de houder van het betreffende dier gebracht. Daarbij wordt tevens medegedeeld welke op het bedrijf aanwezige dieren op het tijdstip waarop de verdenking is ontstaan reeds ziek waren en welke dieren op dat tijdstip van de ziekte verdacht werden.

Artikel 32

1. Het is verboden bij of krachtens algernene maatregel van bestuur aangewezen dieren, produkten of voorwerpen te vervoeren van of naar gebouwen en terreinen, waar een kenteken, als bedoeld in artikel 29, eerste lid, is geplaatst.

2. De toegang tot gebouwen of terreinen, waar een kenteken, als bedoeld in artikel 29, eerste lid, is geplaatst of door Onze Minister aangewezen gedeelten daarvan, is aan anderen dan door Onze Minister aan te wijzen personen of groepen van personen verboden.

3. Indien daardoor naar het oordeel van een door Onze Minister aangewezen ambtenaar geen gevaar voor verspreiding van smetstof ontstaat kan de burgemeester, op verzoek van de belanghebbende, ontheffing van het bepaalde in de vorige leden verlenen. Hij verleent de ontheffing onder de door Onze Minister nodig geachte beperkingen en verbindt daaraan de door Onze Minister nodig geachte voorschriften.

Artikel 33

1. Het is verboden gebouwen of terreinen, waar een kenteken, als bedoeld in artikel 29, eerste lid, is geplaatst te verlaten, dan na toepassing van de door Onze Minister voorgeschreven maatregelen van ontsmetting.

2. De burgemeester stelt de middelen tot de in het vorige lid bedoelde ontsmetting terbeschikking.

Artikel 34

De burgemeester brengt een door hem uitgevaardigd bevel, dat de in zijn gemeente of in een bepaald gedeelte van zijn gemeente aanwezige door hem aangewezen soorten dieren moeten worden vastgelegd of opgesloten, ter openbare kennis.

Artikel 35

In de gemeente of het gedeelte van de gemeente ten aanzien waarvan een bevel, als bedoeld in het vorige artikel, ter openbare kennis is gebracht, mogen dieren van de door de burgemeester aangewezen soort, die niet zijn vastgelegd of opgesloten, op zijn last worden gedood.

Artikel 36

1. Iedere houder van een ziek of verdacht dier is verplicht ervoor zorg te dragen, dat dit dier zijn verblijfplaats niet verlaat, tenzij met schriftelijke toestemming of krachtens bevel van een door Onze Minister aangewezen ambtenaar.
2. De toestemming kan onder beperkingen worden verleend en daaraan kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 37

1. Onze Minister kan het vervoeren van dieren van een door hem te bepalen soort, van deze diersoort afkomstige producten, diervoeder alsmede andere producten en voorwerpen, welke dragers van smetstof kunnen zijn, uit, naar of binnen Nederland of bepaalde gedeelten van Nederland verbieden dan wel verbieden indien niet wordt voldaan aan door hem te stellen regelen.
2. Een door Onze Minister aangewezen ambtenaar is bevoegd het vervoeren van dieren van een door hem te bepalen soort te verbieden in een gebied met een straal van 10 km of minder rondom een gebouw of terrein, dat door het plaatsen van een kenteken, als bedoeld in artikel 29, eerste lid, besmet of van zodanige besmetting verdacht is verklaard.
3. Rondom het krachtens het eerste of tweede lid aangewezen gebied worden waarschuwborden geplaatst.
4. Onze Minister kan voor het krachtens het eerste lid aangewezen gebied het bij artikel 36 bepaalde van overeenkomstige toepassing verklaren ten aanzien van gezonde dieren.

Artikel 37 bis

Indien in het belang van de bestrijding van besmettelijke dierziekten naar het oordeel van Onze Minister een onverwijlde voorziening noodzakelijk is, kan hij bepalen dat door hem krachtens dit hoofdstuk vastgestelde regelingen onmiddellijk na hun bekendmaking in werking treden. In dat geval kan hij zodanige regeling, in afwijking van het bepaalde in artikel 81e, op andere dan de daar genoemde wijze bekend maken.

Artikel 37 terties

Bij het stellen van regels en het voorschrijven van maatregelen krachtens dit hoofdstuk kan worden afgeweken van het bepaalde bij of krachtens de Meststoffenwet (Stb. ...., ...).

HOOFDSTUK IIA: DE ZORG VOOR HET WELZIJN VAN DIEREN

AFDELING 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 37a

Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat het houden van dieren behorende tot daarbij aan te wijzen soorten die naar het oordeel van Onze Minister niet of minder geschikt zijn om te worden gehouden, niet dan wel slechts onder bepaalde voorwaarden is toegestaan.

Artikel 37a bis

1. Het is verboden dieren behorende tot diersoorten die bij het in werking treden van deze wet in Nederland in het algemeen niet met het oog op de productie van van die dieren afkomstige producten plagen te worden gehouden met dat doel te houden.

2. Het is verboden dieren behorende tot diersoorten die bij het in werking treden van deze wet in Nederland in het algemeen niet aangebonden, in opstallen, hokken of kooien plegen te worden gehouden op zodanige wijze te houden.

3. Onze Minister kan van het bepaalde in het eerste en tweede lid ontheffing of vrijstelling verlenen dan wel nadere voorschriften stellen met betrekking tot het bepaalde in die leden. Aan deze ontheffing en vrijstelling kunnen voorschriften en voorwaarden worden verbonden. Zij kunnen onder beperking worden verleend.

4. Aan een ontheffing of vrijstelling als bedoeld in het derde lid wordt in elk geval het voorschrift verbonden, dat de wijze waarop de dieren op grond van de ontheffing of de vrijstelling worden gehouden alsmede de daarbij gebezigde huisvestingssystemen tevoren door Onze Minister op welzijnsaspecten worden beoordeeld.

Artikel 37b

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent de wijze waarop dieren mogen worden gehouden.

2. De krachtens het eerste lid gestelde regelen kunnen onder meer betrekking hebben op:

- a. het vastleggen of aangebonden houden van dieren;
- b. het gescheiden houden van dieren van verschillende leeftijd, geslacht of soort;
- c. de ruimte waarover dieren moeten kunnen beschikken.

Artikel 37c

1. Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van een dier te benadelen.

2. Tot de in het eerste lid verboden gedragingen worden in ieder geval gerekend:

- a. een dier arbeid doen verrichten, welke kennelijk zijn krachten te boven gaat of waartoe het uit hoofde van zijn toestand ongeschikt is;
- b. een koe met overvolle uier vervoeren of op een markt of openbare verkoping ten verkoop houden;
- c. bij de verlossing van een koe gebruik te maken van dierlijke trekkracht of van een niet door Onze Minister toegelaten krachttoestel;
- d. een hond als trekkracht gebruiken.

Artikel 37d

Het is de houder van een dier verboden aan een dier de nodige verzorging te onthouden.

Artikel 37e

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen voor daarbij aan te wijzen categorieën van houders van dieren regelen worden gesteld omtrent de verzorging, voeding, drenking, behandeling en het africhten van dieren.

Artikel 37f

Bij algemene maatregel van bestuur kan het onttrekken aan het ouderdier van daarbij aangewezen dieren voordat die dieren een bij die maatregel vastgestelde leeftijd hebben bereikt worden verboden.

Artikel 37g

1. Het is verboden de oorschelpen van een dier te verkleinen.
2. Het is verboden de stembanden bij een dier door te snijden.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kan het verkorten van de staartwervelkolom van daarbij aangewezen dieren worden verboden.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kan het aanbrengen en aangebracht laten van voorwerpen in of aan het lichaam van een dier worden verboden.
5. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere dan de in de voorgaande leden genoemde lichamelijke ingrepen worden verboden.
6. Bij een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het derde, vierde of vijfde lid, kunnen regelen worden gesteld omtrent de wijze waarop en de gevallen waarin de lichamelijke ingrepen slechts mogen worden verricht.

Artikel 37h

1. Het is verboden deel te nemen aan dierentoonstellingen, keuringen of wedstrijden met dieren waaraan een bij of krachtens artikel 37g verboden ingreep is verricht.
2. Het is verboden dieren waaraan een bij of krachtens artikel 37g verboden ingreep is verricht, tot een tentoonstelling, keuring of wedstrijd toe te laten.
3. Het ten verkoop in voorraad hebben en het verkopen van dieren waaraan een bij of krachtens artikel 37g verboden ingreep is verricht, is verboden.

Artikel 37i

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent embryo-transplantatie bij dieren.

AFDELING 3. HET DODEN VAN DIEREN

Artikel 37j

Het is verboden om dieren te doden in andere dan bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen.

Artikel 37k

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent het doden van dieren.
2. De krachtens het eerste lid gestelde regelen kunnen onder meer betrekking hebben op:
  - de wijze waarop, de situaties waarin en de personen door wie dieren mogen worden gedood;
  - de bedwelmingsmiddelen van slachtdieren;
  - de bedrijfsuitrusting en installatie in slachterijen.
3. Het slachten van dieren zonder voorafgaande bedwelmingsmiddelen volgens de Israëlietische of de Islamitische ritus is toegestaan.
4. Dit slachten mag slechts geschieden in door Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aan te wijzen inrichtingen.
5. Een aanwijzing als bedoeld in het vierde lid vindt plaats
  - a. indien het betreft het slachten volgens de Israëlietische ritus: op verzoek van de Permanente Commissie tot de Algemene Zaken van het Nederlands-Iraëlietisch Kerkgenootschap;

b. indien het betreft het slachten volgens de Islamitische ritus: op verzoek van één of meer organisaties die geacht kunnen worden alle of een bepaalde groep Islamieten in Nederland te vertegenwoordigen; een en ander voorzover uit het desbetreffende verzoek blijkt dat in het deel van het land dat vanuit de aan te wijzen inrichtingen pleegt te worden bediend behoefte bestaat aan vlees, afkomstig van volgens de desbetreffende ritus geslachte dieren.

6. Een aanwijzing als bedoeld in het vierde lid vindt voorts plaats op verzoek van een Israëlietische of Islamitische groepering in een ander land, waarmee wordt ingestemd door de in het vijfde lid, onderdeel a, genoemde commissie, onderscheidenlijk de in onderdeel b bedoelde organisaties indien in het verzoek wordt aangetoond dat bij die Israëlietische of Islamitische groepering behoefte bestaat aan de import van vlees afkomstig van volgens de desbetreffende ritus geslachte dieren.

7. Onze Minister stelt, in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en in overleg met de aangewezen inrichting en

a. voor zover het betreft de behoefte aan vlees, afkomstig van volgens de Israëlietische ritus geslachte dieren: in overleg met de Permanente Commissie tot de Algemene Zaken van het Nederlands-Israëlietisch Kerkgenootschap, of

b. voor zover het betreft de behoefte aan vlees, afkomstig van volgens de Islamitische ritus geslachte dieren: in overleg met de in het vijfde lid, onder b, bedoelde organisaties,

het aantal in een bepaald tijdvak per inrichting ritueel te slachten dieren vast, waarmede in de bedoelde behoefte aan vlees kan worden voorzien.

8. Het slachten zonder voorafgaande bedwelmeling mag slechts geschieden

a. voor zover het betreft het slachten volgens de Israëlietische ritus: door personen die daartoe door het Opperrabbinat voor Nederland zijn gemachtigd en

b. voor zover het betreft het slachten volgens de Islamitische ritus: door personen die daartoe door de in het vijfde lid, onder b, bedoelde organisaties zijn aangewezen, mits die personen daarvan door een schriftelijk bewijs aan de keuringsdierenarts hebben doen blijken.

Deze personen voegen zich ten aanzien van het aantal door hen ritueel te slachten dieren naar de voor elke inrichting aangewezen hoeveelheid; zij volgen ter zake de aanwijzingen van de keuringsdierenarts op, die toeziet, dat het vastgestelde aantal niet wordt overschreden.

9. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen in het belang van de bescherming van het slachtdier regels worden gegeven omtrent het slachten volgens de Israëlietische of de Islamitische ritus.

10. Een voordracht voor een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het negende lid wordt ons gedaan door Onze Minister en Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

AFDELING 4. DE HUISVESTING VAN DIEREN

Artikel 37I

1. Onverminderd het bepaalde krachtens artikel 37b kunnen bij algemene maatregel van bestuur voor daarbij aan te wijzen categorieën van houders van dieren regelen worden gesteld omtrent de huisvesting van dieren.

2. De krachtens het eerste lid gestelde regelen kunnen onder meer betrekking hebben op:

- de afmetingen en uitvoeringen van kooien, hokken en stallen alsmede hun vormgeving;
- de aard van de wanden en van het vloer- en grondoppervlak van kooien, hokken en stallen, in het bijzonder de daarvoor te gebruiken materialen;

- de inrichting van kooien, hokken en stallen, in het bijzonder de daarin aan te brengen voeder- en drinkwatervoorzieningen alsook voorzieningen die het voor de dieren mogelijk maken om soort eigen gedrag te ontplooiën;
  - de verlichting, luchtverversing en verwarming van kooien, hokken en stallen;
  - de aanwezigheid en de aard van afrasteringen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kan het ten verkoop in voorraad hebben, het verkopen en het afleveren van daarbij aan te wijzen huisvestingssystemen of onderdelen daarvan worden verboden dan wel slechts worden toegestaan voor zover die systemen of die onderdelen voldoen aan bij die maatregel gestelde eisen.
4. Indien Onze Minister overweegt een voordracht te doen tot vaststelling, wijziging of intrekking van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het derde lid kan hij, indien het belang van het welzijn van dieren naar zijn oordeel een onmiddellijke voorziening vereist regelen stellen overeenkomstig in de overweging zijnde maatregel.
5. Een regeling als bedoeld in het vierde lid blijft, behoudens eerdere intrekking, van kracht totdat de daar bedoelde algemene maatregel van bestuur in werking treedt, doch uiterlijk tot acht maanden na het in werking treden van de regeling.

AFDELING 5. HET FOKKEN MET DIEREN

Artikel 37m

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent het fokken met dieren.
2. Bij een maatregel als bedoeld in het eerste lid kan tevens worden bepaald dat het verboden is om dieren waarmee in strijd met krachtens die maatregel gegeven regelen is gefokt, ten verkoop in voorraad te hebben te verkopen, toe te laten tot een tentoonstelling of keuring dan wel om met zulke dieren deel te nemen aan een tentoonstelling of keuring.

AFDELING 6. HET VERKOPEN, VERHUREN EN VERLOTEN VAN DIEREN

Artikel 37n

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent het bedrijfsmatig verkopen, ten verkoop in voorraad hebben, het verhuren en afleveren van dieren.

Artikel 37n bis

Het is verboden dieren als prijs, beloning of gift uit te loven of uit te reiken bij wedstrijden, verlotingen, weddenschappen of andere dergelijke evenementen.

AFDELING 7. HET VERVOEREN VAN DIEREN

Artikel 37o

1. Het is verboden dieren behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten of groepen, in te laden voor vervoer naar het buitenland dan wel naar het buitenland te vervoeren, zonder dat de dieren:
- a. vergezeld gaan van een daartoe door een door Onze Minister aangewezen ambtenaar afgegeven certificaat, waarin deze verklaart dat hij de dieren geschikt heeft bevonden voor vervoer naar het buitenland, en
  - b. voorzien zijn onderscheidenlijk vergezeld gaan van de in het certificaat vermelde identificatiemerken onderscheidenlijk bewijsstukken.

2. Het bepaalde in het eerste lid is slechts van toepassing op ander vervoer dan vervoer dat geschiedt in de uitoefening van of ten behoeve van een beroep, onderneming of bedrijf, voor zover zulks bij algemene maatregel van bestuur is bepaald.

3. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor wat betreft het vervoeren naar het buitenland van dieren die niet hier te lande zijn ingeladen.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regelen worden gegeven ter uitvoering van het in het eerste lid bepaalde.

Artikel 37p

1. De door Onze Minister aangewezen ambtenaar geeft het in artikel 37o bedoelde certificaat slechts af nadat hij de dieren vóór het inladen heeft onderzocht.

2. De in het eerste lid bedoelde ambtenaar geeft het certificaat niet af:

a. indien de dieren niet deugdelijk voorzien zijn, onderscheidenlijk niet vergezeld gaan, van de in artikel 37o, eerste lid, onderdeel b, bedoelde merken of bewijsstukken;

b. indien de dieren binnen 48 uren vóór de aanvang van het vervoer hebben geworpen;

c. indien hij het waarschijnlijk acht, dat de dieren tijdens het vervoer zullen werpen;

d. indien hij overigens de dieren niet geschikt acht voor vervoer naar het buitenland, mede in aanmerking genomen de aard van de vervoermiddelen, de aard, wijze of duur van het vervoer of de omstandigheden waaronder het vervoer plaatsvindt;

e. indien naar zijn oordeel niet voldoende zekerheid bestaat, dat het bij of krachtens deze afdeling bepaalde bij het vervoer in acht zal worden genomen.

3. Een door Onze Minister aangewezen ambtenaar kan van degene die een certificaat, bedoeld in artikel 37o, onder zich heeft de teruggave daarvan vorderen, indien zich naar zijn oordeel omstandigheden voordoen of bekend zijn geworden van dien aard dat, zo deze ten tijde van de afgifte van het certificaat hadden bestaan of bekend waren geweest, die afgifte niet zou hebben plaatsgehad.

4. Degene die vervoert, is verplicht de certificaten en bewijsstukken, bedoeld in artikel 37o, tijdens het vervoer in het vervoermiddel aanwezig te hebben en op eerste vordering van de ambtenaren die met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze afdeling bepaalde zijn belast, te overleggen.

Artikel 37q

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent het vervoeren van dieren.

2. De krachtens het eerste lid gestelde regelen kunnen onder meer betrekking hebben op:

a. de vervoermiddelen die ten behoeve van het vervoeren van dieren worden gebruikt of daartoe kennelijk bestemd zijn, alsook hun uitrusting en inrichting;

b. kooien, kisten, kratten, dozen en dergelijke voorwerpen welke ten behoeve van het vervoer van dieren worden gebruikt of daartoe kennelijk bestemd zijn;

c. de beladingsdichtheid van vervoermiddelen als bedoeld onder a;

d. het in- en uitladen van dieren;

e. de duur en de afstand van het vervoer;

Artikel 37r

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent wedstrijden waarbij dieren worden gebruikt.
2. De krachtens het eerste lid gestelde regelen kunnen onder meer betrekking hebben op:
  - a. de leeftijd en de gezondheidstoestand van de dieren die mogen deelnemen;
  - b. de frequentie waarin dieren mogen deelnemen;
  - c. de aanwezigheid van een dierenarts bij wedstrijden;
  - d. de baan- en hindernisbouw;
  - e. een verbod om met bepaalde dieren bepaalde wedstrijden te organiseren of die dieren aan zulke wedstrijden te doen deelnemen.

Artikel 37s

1. Onze Minister kan substanties aanwijzen die het kunstmatig beïnvloeden van het prestatievermogen van dieren in wedstrijden tot gevolg kunnen hebben.
2. Het is verboden een dier ingeschreven te hebben voor een wedstrijd of met een dier deel te nemen aan een wedstrijd, indien bij een onderzoek blijkt dat in het lichaam van dat dier een hoeveelheid van een of meer van de krachtens het eerste lid aangewezen substanties, bestanddelen daarvan of omzettingsprodukten aanwezig is, welke groter is dan een door Onze Minister vastgesteld hoogst toelaatbare hoeveelheid. Deze hoeveelheid kan op nul worden gesteld.
3. In de krachtens het tweede lid vastgestelde hoeveelheid is mede begrepen de in voorkomend geval uit anderen hoofde in het lichaam van het dier aanwezige hoeveelheid van dezelfde substantie, bestanddeel daarvan of omzettingsprodukt.
4. Onze Minister kan de aard en de wijze van uitvoering van het in het tweede lid bedoelde onderzoek voorschrijven.

Artikel 37t

1. Het is verboden een of meer van de krachtens artikel 37s, eerste lid, aangewezen substanties toe te passen op dieren die zijn ingeschreven voor een wedstrijd.
2. Het in het eerste lid bedoelde verbod is niet van toepassing op dierenartsen die ten genoegen van de ambtenaren die door Onze Minister met het toezicht op de naleving van deze afdeling zijn belast, aantonen dat die dieren niet aan de wedstrijd zullen deelnemen.
3. Het is verboden op wedstrijdterreinen of op nader door Onze Minister aangewezen plaatsen een of meer van de krachtens artikel 37s, eerste lid, aangewezen substanties aanwezig te hebben.
4. Het derde lid is niet van toepassing op dierenartsen die ten genoegen van de in het tweede lid bedoelde ambtenaren aantonen dat de substanties niet zijn of worden gebruikt bij dieren die nog moeten deelnemen aan de wedstrijd.

Artikel 37u

- In het belang van een doelmatige handhaving van deze afdeling kan Onze Minister regelen stellen met betrekking tot de organisatie van wedstrijden en de inrichting van wedstrijdterreinen. Daarbij kan worden bepaald dat de organisatie van nader aan te wijzen wedstrijden slechts is toegestaan aan instellingen die:
- a. in hun statuten hebben bepaald dat overtreding van het bepaalde in deze afdeling aan intern tuchtrecht is onderworpen, tenzij de Officier van Justitie beslist dat een overtreding strafrechtelijk zal worden afgedaan;

b. met betrekking tot de onder hun verantwoordelijkheid georganiseerde wedstrijden nader aan te wijzen werkzaamheden in het kader van het verlenen van bijstand aan het toezicht op de naleving van deze afdeling verrichten.

AFDELING 9. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 37v

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regelen worden gesteld omtrent het houden van keuringen, markten, verkopen, tentoonstellingen en andere gelegenheden of inrichtingen waar dieren worden gehouden of aan het publiek getoond wegens recreatieve, sportieve of opvoedkundige doeleinden dan wel waar dieren al dan niet tijdelijk in bewaring worden genomen.

HOOFDSTUK IIB. REGELEN MET BETREKKING TOT HET FOKKEN VAN VEE.

Artikel 37w

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder stamboek: boek, register, kaartstelsel of andere informatiedrager, bijgehouden door een door Onze Minister erkende instelling, waarin vee van een bepaald ras wordt ingeschreven of geregistreerd met vermelding van het voorgeslacht.

Artikel 37x

1. Onverminderd met bepaalde in artikel 37m kunnen ter bevordering van de raszuiverheid of ter verbetering van de raskenmerken bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regelen worden gesteld omtrent het fokken met dieren van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen veesoorten.

2. De in het eerste lid bedoelde regelen kunnen betrekking hebben op:
- de voorwaarden voor de erkenning door Onze Minister van instellingen, die stamboeken bijhouden;
  - de eisen, waaraan dieren moeten voldoen om voor inschrijving in een stamboek in aanmerking te komen;
  - de certificaten, die worden afgegeven ten bewijze van de inschrijving van dieren in een stamboek;
  - het keuren van dieren;
  - de methoden, die worden gebruikt bij onderzoek naar en de beoordeling van de prestaties en de genetische waarde van dieren;
  - de handel in sperma en bevruchte eicellen;
  - de voorwaarden voor toelating van fokdieren tot de voortplanting.

HOOFDSTUK VII. HET BRENGEN VAN DIEREN EN PRODUCTEN VAN DIERLIJKE OORSPRONG BUITEN NEDERLAND

Artikel 72

1. Het anders dan in doorvoer brengen van vee of pluimvee buiten Nederland is verboden.

2. Het in het eerste lid vermelde verbod geldt niet indien de dieren overeenkomstig door Onze Minister gestelde regelen zijn voorzien van één of meer merken en vergezeld gaan van één of meer bewijsstukken aangebracht onderscheidenlijk afgegeven op grond van een van Rijkswege

ingesteld onderzoek ten bewijze dat voldaan is aan de met het oog op deze uitvoer door hem gestelde eisen met betrekking tot:

- a. de identificatie der dieren;
  - b. de gezondheidstoestand der dieren;
  - c. de voorbehoedende behandeling der dieren;
  - d. de bedrijven waarop de dieren hebben verbleven en de gezondheids-
toestand der dieren op die bedrijven;
  - e. de markten waarop de dieren zijn aangekocht en de plaatsen
waarop de dieren zijn verzameld;
  - f. de vervoermiddelen alsmede de inlading en het vervoer der dieren;
  - g. andere onderwerpen, voor zover de nakoming van internationale
overeenkomsten of van volkenrechtelijke organisaties zulks met zich
meebrengt.
3. Ter uitvoering van het bepaalde in het tweede lid kan Onze Minister
voorts regelen stellen met betrekking tot:
- a. de plaatsen waar, alsmede de tijdsruimten waarbinnen vee en
pluimvee ter onderzoek kunnen worden aangeboden;
  - b. de wijze waarop de dieren voor het onderzoek bedoeld onder c
moeten worden aangeboden;
  - c. het onderzoek;
  - d. de wijze waarop het in het tweede lid bedoelde bewijsstuk kan
worden verkregen.
  - e. het toezicht.

Artikel 73

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan het, anders dan in
doorvoer buiten Nederland brengen van bij de maatregel aangewezen
dieren andere dan vee en pluimvee, en produkten van dierlijke oorsprong
worden verboden, tenzij de zending overeenkomstig daartoe gestelde
regelen voorzien is van één of meer merken en vergezeld gaan van één of
meer bewijsstukken aangebracht, onderscheidenlijk afgegeven op grond
van en van Rijkswege ingesteld onderzoek, ten bewijze dat voldaan is aan
de met het oog op de uitvoer krachtens die maatregel gestelde eisen.

Artikel 73a

1. In verband met door landen van bestemming gestelde eisen op
veterinair gebied kan degene die dieren en produkten van dierlijke
oorsprong anders dan in doorvoer buiten Nederland wil brengen, verzoeken
een onderzoek van Rijkswege in te stellen, alsmede merken aan te
brengen of bewijsstukken af te geven, ten bewijze dat voldaan is aan door
die andere landen gestelde eisen.

2. Onze Minister kan omtrent de uitvoering van de in het eerste lid
bedoelde onderzoeken nadere regelen stellen.

Artikel 74

Indien er gevaar bestaat voor overbrenging van een in Nederland
opgetreden besmettelijke dierziekte kan Onze Minister het buiten
Nederland brengen van dieren en dierlijke produkten afkomstig uit
Nederland of een door hem te bepalen gedeelte daarvan, verbieden dan
wel verbieden indien niet voldaan wordt aan door hem te stellen regelen.

Artikel 75

1. De eisen en regelen, bedoeld in de artikelen 72–74, kunnen onder
meer verschillen naar gelang van de diersoorten de produkten en naar
gelang van het land van bestemming.

2. Indien ter uitvoering van het bepaalde in artikel 72 wordt voorzien in
een officiële erkenning van de in het tweede lid van artikel 72 bedoelde

bedrijven, markten en verzamelplaatsen van vee of pluimvee wordt een zodanige erkenning verleend voor iedere markt en verzamelplaats en ieder bedrijf, dat aan de daarvoor door Onze Minister gestelde eisen voldoet en wordt de erkenning ingetrokken, indien het bedrijf de markt of de verzamelplaats niet langer aan deze eisen blijkt te voldoen, doch niet dan nadat gedurende een redelijke termijn gelegenheid is gegeven, de voor het behoud van de erkenning noodzakelijke voorzieningen te treffen.

3. Het voorgaande lid is van overeenkomstige toepassing indien op grond van de artikelen 73 of 73a wordt voorzien in een officiële erkenning van bedrijven, markten of verzamelplaatsen.

HOOFDSTUK VIIA. FINANCIËLE BEPALINGEN

AFDELING 1. RIJKSBIJDRAGEN

Artikel 77a

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regelen gegeven ten aanzien van het verlenen van geldelijke bijdragen uit 's Rijks kas aan de Stichting Gezondheidszorg voor dieren, opgericht op 22 december 1970 in de kosten van bij of krachtens dat besluit te bepalen werkzaamheden op het gebied van de gezondheidszorg voor dieren.

Artikel 77b

Uit 's Rijks kas worden betaald:

a. de kosten van de uitvoering van de in artikel 29, eerste lid, onderdeel c, d en h, genoemde maatregelen, met uitzondering van die van het reinigen van stallen en de daarin aanwezige voorwerpen alsmede van het reinigen en ontsmetten van markten, andere plaatsen waar dieren van verschillende houders bijeen zijn gebracht, diergaarden en daarmee vergelijkbare inrichtingen;

b. de kosten van het ter beschikking stellen van de middelen ter ontsmetting, als bedoeld in artikel 33.

Artikel 77c

Onze Minister kan bepalen, dat de kosten van het in artikel 24, eerste lid, bedoelde behandelen en merken geheel of gedeeltelijk worden betaald uit 's Rijks kas.

AFDELING 2. TEGEMOETKOMINGEN IN DE SCHADE

Artikel 77d

1. Deze afdeling is van toepassing op maatregelen als bedoeld in afdeling 3 van hoofdstuk II ter voorkoming en bestrijding van ingevolge artikel 23 aangewezen besmettelijke dierziekten bij vee, pluimvee, bijen en nertsen.

2. Bij een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 23, eerste lid, onderdeel e, onderscheidenlijk een aanwijzing als bedoeld in artikel 23, eerste lid, onderdeel f, kan deze afdeling geheel of gedeeltelijk van toepassing worden verklaard.

Artikel 77e

1. Uit 's Rijks kas wordt aan de eigenaar een tegemoetkoming in de schade uitgekeerd, indien:

a. dieren krachtens het bepaalde in artikel 29, eerste lid, onderdeel f, worden gedood;

b. produkten en voorwerpen krachtens het bepaalde in artikel 29, eerste lid, onderdeel g, onschadelijk worden gemaakt;

c. maatregelen krachtens het bepaalde in artikel 29, tweede lid, onderdeel f en g, zijn toegepast.

2. De tegemoetkoming in de schade bedraagt:

1. voor verdachte dieren: de waarde in gezonde toestand

2. voor zieke dieren: het bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gedeelte van de waarde in gezonde toestand,

3. voor produkten en voorwerpen: de waarde op het moment van de maatregel, met dien verstande, dat het aldus bepaalde bedrag met bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen percentages kan worden verlaagd al naar gelang de inrichting van het bedrijf en de maatregelen die door de eigenaar zijn genomen om de gezondheid van de dieren op het bedrijf te waarborgen.

3. Aan de toekenning van een tegemoetkoming kunnen door Onze Minister voorwaarden worden verbonden welke betrekking kunnen hebben op:

a. de inrichting van het bedrijf;

b. de hygiëne op het bedrijf;

c. de herbevolking van het bedrijf;

d. de bedrijfsbegeleiding door een dierenarts of de begeleiding vanwege de stichting als bedoeld in artikel 77a;

e. op het bedrijf te nemen preventiemaatregelen;

en voor zover, de eigenaar niet bedrijfsmatig dieren houdt;

a. de inrichting van de verblijfsruimten voor dieren;

b. de hygiëne in de verblijfsruimten voor dieren;

c. de herbevolking van de verblijfsruimten voor dieren;

d. de te nemen preventieve maatregelen.

4. Onze Minister kan de uitbetaling van de tegemoetkoming opschorten totdat aan de ingevolge het derde lid gestelde voorwaarden is voldaan, dan wel aan degene aan wie de tegemoetkoming is toegekend, de verplichting opleggen zekerheid te stellen voor de juiste nakoming van de krachtens dat lid gestelde voorwaarden.

5. Onze Minister kan bepalen, dat in afwijking van het bepaalde in het eerste en tweede lid, geen tegemoetkoming wordt toegekend, dan wel dat de tegemoetkoming op een geringer bedrag wordt bepaald, voor zover het optreden van de besmettelijke ziekte mede aan betrokkene te wijten is.

6. Een zelfde bevoegdheid heeft Onze Minister indien wordt vastgesteld dat de eigenaar aan zijn krachtens artikel 9 of krachtens artikel 77k opgelegde verplichtingen niet of niet volledig heeft voldaan.

7. Onze Minister kan het bedrag van de tegemoetkoming geheel of gedeeltelijk terugvorderen, indien aan de aan deze tegemoetkoming krachtens het derde lid gestelde voorwaarden niet of niet ten volle is voldaan.

Artikel 77f

Alvorens dieren krachtens het bepaalde in artikel 29, eerste lid, onderdeel f, worden gedood of produkten en voorwerpen krachtens het bepaalde in artikel 29, eerste lid, onderdeel g, worden onschadelijk gemaakt, dan wel raten of bijenvolken krachtens het bepaalde in artikel 29, tweede lid, onderdeel f en g, worden vernietigd, wordt de waarde daarvan vastgesteld.

Artikel 77g

1. De in het vorige artikel bedoelde waardevaststelling geschiedt door een door de burgemeester op voordracht van een door Onze Minister aangewezen ambtenaar aangewezen beëdigde deskundige.

2. Indien de in het eerste lid bedoelde ambtenaar of de eigenaar of diens gemachtigde geen genoegen neemt met de waardevaststelling, verzoekt de burgemeester de kantonrechter drie beëdigde deskundigen te benoemen, waaronder de krachtens het eerste lid aangewezen deskundige.

3. Indien over de waardevaststelling geen overeenstemming wordt bereikt, geldt het bedrag dat het gemiddelde is van de verschillende waarderingen.

4. De kosten van de in het eerste en tweede lid bedoelde deskundigen worden uit 's Rijks kas betaald.

Artikel 77h

1. Terstond nadat de waarde is vastgesteld deelt de burgemeester van de gemeente waar de dieren, produkten of voorwerpen zich bevinden, aan de eigenaar het bedrag van de waardevaststelling mede.

2. De burgemeester zendt van de in het vorige lid bedoelde mededeling terstond een afschrift aan Onze Minister.

Artikel 77i

1. Indien door het onschadelijk maken van dieren, produkten of voorwerpen krachtens het bepaalde in artikel 29 schade wordt toegebracht aan gebouwen, terreinen of voorwerpen, wordt de eigenaar of gebruiker van deze gebouwen, terreinen of voorwerpen uit 's Rijks kas schadeloos gesteld.

2. Bij geschil over het bedrag der tegemoetkoming wordt dit, op verzoek van de meest gerede partij, door de kantonrechter bepaald bij beschikking, zonder hoger beroep.

Artikel 77j

Schade veroorzaakt door de toepassing van maatregelen, als bedoeld in artikel 24 of 28, kan voor zover deze niet uit hoofde van de artikelen 77e of 77i voor vergoeding in aanmerking komt, in door Onze Minister te bepalen bijzondere gevallen geheel of gedeeltelijk uit 's Rijks kas worden vergoed.

AFDELING 3. HEFFINGEN

Artikel 77k

1. Ter bestrijding van de kosten van de tegemoetkomingen als bedoeld in artikel 77e, eerste lid, alsmede de kosten als bedoeld in artikel 77a, artikel 77g, vierde lid, artikel 77i, eerste lid, en artikel 77j, kan bij algemene maatregel van bestuur de verplichting worden opgelegd tot het betalen van een geldsom ten behoeve van 's Rijks kas aan degenen die dieren houden, verhandelen of slachten, die dierlijke produkten produceren of verhandelen of diervoeder bereiden.

2. De hoogte van de in het eerste lid bedoelde geldsom, welke voor de verschillende in dat lid bedoelde categorieën van personen verschillend kan worden bepaald, wordt vastgesteld aan de hand van de in het voorafgaande jaar gemaakte kosten, als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 77l

1. Hetgeen krachtens artikel 77k verschuldigd is, kan, verhoogd met de kosten vallende op de invordering, worden ingevorderd bij dwangbevel.

2. Geen invordering geschiedt dan nadat de schuldenaar schriftelijk is aangemaand om binnen de daarbij te stellen termijn van ten minste 10 dagen alsnog aan zijn verplichtingen te voldoen. De aanmaning bevat de

aanzegging, dat het verschuldigde bedrag, voor zover dit binnen de gestelde termijn niet wordt betaald, overeenkomstig het eerste lid van dit artikel zal worden ingevorderd.

3. Het dwangbevel levert een executoriale titel op, die met toepassing van de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering kan worden ten uitvoer gelegd.

Artikel 77m

1. Onze Minister kan een vergoeding van kosten heffen overeenkomstig een door hem vastgesteld tarief terzake van:

- a. een krachtens artikel 17 voorgeschreven onderzoek;
- b. een krachtens artikel 18 voorgeschreven nader onderzoek, voorbehoedende behandeling of tijdelijke afzondering dan wel het toezicht op het slachten of de behandeling;
- c. een krachtens de artikelen 72 en 73 voorgeschreven onderzoek;
- d. een onderzoek als bedoeld in artikel 73a;
- e. de afgifte van een vervoerscertificaat, als bedoeld in artikel 37o;
- f. een krachtens artikel 37q, tweede lid, sub a, voorgeschreven onderzoek naar vervoermiddelen;
- g. de in artikel 77o bedoelde identificatie en registratie;
- h. andere onderzoeken of verrichtingen, die op verzoek van betrokkenen plaatsvinden.

2. Onze Minister kan regelen stellen met betrekking tot betaling van de vergoeding.

Artikel 77n

De kosten die zijn verbonden aan het toezicht bij een wedstrijd op de naleving van afdeling 8 van hoofdstuk IIa kunnen ten laste worden gebracht van de organiserende instelling. Onze Minister kan regelen stellen met betrekking tot de wijze van betaling van de kosten.

HOOFDSTUK VIII. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 77o

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ten behoeve van de algemene gezondheidstoestand en van het welzijn van dieren alsmede ter voorkoming van de verspreiding van smetstof en van de aanwezigheid van schadelijke stoffen in dieren en produkten van dierlijke oorsprong regelen worden gegeven omtrent de identificatie en registratie van dieren.

Artikel 77p

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter voorkoming van de aanwezigheid van schadelijke stoffen in dieren en produkten van dierlijke oorsprong regelen worden gegeven ten aanzien van de aflevering, de opslag, het in voorraad en voorhanden hebben en het vervoeren van diervoeder en voor de voeding van voor dieren geschikte of bestemde voedselafval en materialen van dierlijke herkomst, alsmede ten aanzien van voeding van deze produkten.

2. Een voordracht voor een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het eerste lid wordt ons gedaan door Onze Minister en Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

Artikel 77q

1. Onze Minister kan bepalen dat dieren die aan te wijzen schadelijke stoffen hebben opgenomen of waarvan wordt vermoed dat zij dergelijke stoffen hebben opgenomen, totdat het tegendeel is gebleken, dan wel totdat van overheidswege is vastgesteld dat het dier weer vrij is van deze stoffen, het bedrijf waar zij worden gehouden niet mogen verlaten dan met toestemming van een door Onze Minister aangewezen ambtenaar.

2. De in het eerste lid bedoelde aanwijzing van schadelijke stoffen geschiedt door Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

3. Onze Minister kan bepalen dat de in het eerste lid bedoelde dieren op een door hem voorgeschreven wijze worden gemerkt.

4. De toestemming als bedoeld in het eerste lid, kan onder beperkingen worden verleend en aan een toestemming kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 77r

1. Onze Minister kan het brengen in Nederland van dieren, waarin zich schadelijke stoffen bevinden, verbieden dan wel verbieden, indien niet voldaan wordt aan door hem te stellen regelen.

2. Een regeling krachtens het eerste lid wordt vastgesteld in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

Artikel 77s

De dierenartsen zijn verplicht van alle door hen opgemerkte gevallen van dierziekten waarop afdeling 3 van Hoofdstuk II van toepassing is, alsmede gevallen van andere door Onze Minister aangewezen dierziekten onverwijld kennis te geven aan een door Onze Minister aangewezen ambtenaar en aan de burgemeester van de gemeente waar het dier zich bevindt.

Artikel 78

1. Het is verboden dieren opzettelijk in een zodanige toestand te brengen dat zij als ziek onderscheidenlijk verdacht moeten worden aangemerkt.

2. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet indien een door Onze Minister aangewezen ambtenaar het in zieke of verdachte toestand brengen in het belang van de algemene gezondheidstoestand van de betrokken diersoort uitdrukkelijk heeft goedgekeurd.

Artikel 78a

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter voorkoming van de verspreiding van smetstof door dieren die niet worden gehouden regelen worden gesteld.

2. De krachtens het eerste lid gestelde regelen kunnen onder meer betrekking hebben op het behandelen en voorbehoedend behandelen van die dieren.

Artikel 78b

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen ter wering en bestrijding van ziekten die door dieren op de mens kunnen worden overgebracht en die alleen de gezondheid van de mens aantasten de bepalingen van deze wet geheel of gedeeltelijk van toepassing worden verklaard.

2. Een voordracht voor een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het eerste lid wordt Ons gedaan door Onze Minister en Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

Artikel 79

1. Een ieder wie zulks aangaat is verplicht te handelen overeenkomstig dan wel zijn medewerking te verlenen aan de uitvoering van een krachtens deze wet gegeven bevel of genomen maatregel.

2. Het is verboden krachtens deze wet aangebrachte merken te verwijderen, te vernietigen, te beschadigen of onleesbaar te maken.

3. Het is verboden, tenzij met toestemming van een door Onze Minister aangewezen ambtenaar ten aanzien van krachtens deze wet geplaatste of aangebrachte waarschuwingsborden en kentekenen enige handeling te verrichten.

Artikel 80

1. Indien krachtens enige bepaling van deze wet regelen zijn vastgesteld ten aanzien van het voorzien zijn van dieren en produkten van dierlijke oorsprong van merken of kentekenen kan Onze Minister regelen stellen ten aanzien van het vervaardigen, vervoeren, te koop aanbieden, verkopen, voorhanden en in voorraad hebben, afleveren en gebruiken van zodanige merken of kentekenen en van stempels en andere werktuigen, waarmede merken en kentekenen kunnen worden vervaardigd of aangebracht.

2. Het bepaalde in het vorige lid is van overeenkomstige toepassing indien krachtens enige bepaling van deze wet regelen zijn vastgesteld ten aanzien van het vergezeld gaan van dieren of produkten van dierlijke oorsprong door bewijsstukken.

Artikel 81

1. Onder de uitvoering van deze wet en de krachtens deze wet gegeven regelen is begrepen de bevoegdheid van een door Onze Minister aangewezen ambtenaar, indien dit ter voorkoming van verspreiding van smetstof noodzakelijk is, tot het op kosten van de overtreders doen verrichten van hetgeen in strijd met deze wet of die regelen is of wordt gedaan, ondernomen of nagelaten.

2. Tenzij in spoedeisende gevallen neemt een door Onze Minister aangewezen ambtenaar een in het eerste lid genoemde maatregel niet dan na een daartoe door hem aan betrokkene gegeven waarschuwing of gedane aanzegging.

Artikel 81a

1. Onze Minister kan, voor zover het belang van de gezondheid of het welzijn van dieren zich daartegen niet verzet, van het bij of krachtens deze wet bepaalde vrijstelling of ontheffing verlenen.

2. Een vrijstelling of ontheffing van het bij of krachtens de artikelen 77p tot en met 77r bepaalde alsmede van een voorschrift dat tevens in het belang is voor de bestrijding van een dierziekte die is aangewezen in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur wordt in overeenstemming met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur verleend.

3. Aan een vrijstelling of ontheffing ingevolge deze wet kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 81b

1. Bij een algemene maatregel van bestuur dan wel bij door Onze Minister vastgestelde regelen van algemene aard, ter uitvoering van deze wet gegeven, kan medewerking worden gevorderd van het bestuur van een (hoofd)produktschap of (hoofd)bedrijfschap.

2. Indien de van het bestuur van een produktschap of bedrijfschap gevorderde medewerking bestaat in het stellen van nadere regelen bij verordening, behoeft zodanige verordening de goedkeuring van Onze Minister. Krachtens de verordening vastgestelde nadere voorschriften en genomen besluiten behoeven, voor zover zulks bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur is bepaald, de goedkeuring van de daarbij aangewezen autoriteit.

3. Verordeningen, bedoeld in het tweede lid, kunnen onder meer inhouden toekenning aan een daarbij aan te wijzen orgaan van de bevoegdheid vrijstelling, en, op aanvraag, ontheffing van die verordeningen of krachtens deze vast te stellen voorschriften te verlenen.

Artikel 81c

1. Tegen enig besluit genomen ter uitvoering van deze wet, niet zijnde een besluit van algemene strekking, kan door een ieder die rechtstreeks in zijn belang is getroffen, beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

2. De artikelen 3, 5 en 29 tot en met 73 van de Wet administratieve rechtspraak bedrijfsorganisatie (Stb. 1954, 416) zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 81d

1. Alvorens Ons een voordracht tot vaststelling, wijziging of intrekking van een algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van deze wet te doen, worden de bedrijfslichamen en andere organisaties en instellingen die daarbij naar het oordeel van Onze Minister in belangrijke mate zijn betrokken, in de gelegenheid gesteld over het ontwerp daarvan hun oordeel te geven.

2. Tenzij naar zijn oordeel dringende redenen zich daartegen verzetten, stelt Onze Minister regelen van algemene aard ter uitvoering van deze wet niet vast dan nadat de bedrijfslichamen en andere organisaties en instellingen, die daarbij naar het oordeel van Onze Minister in belangrijke mate zijn betrokken, in de gelegenheid zijn gesteld over het ontwerp daarvan hun oordeel te geven.

Artikel 81e

De krachtens deze wet vastgestelde regelen van algemene aard worden, voor zover zij niet zijn vervat in een algemene maatregel van bestuur, bekendgemaakt in de Nederlandse Staatscourant.

Artikel 81f

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen ter uitvoering van krachtens het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, vastgestelde verplichtingen inzake onderwerpen waarop deze wet van toepassing is, regelen worden gesteld waarbij kan worden afgeweken van bepalingen van deze wet.

Artikel 81g

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van deze wet en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden en voor wie niet reeds uit hoofde van ambtelijk beroep of wettelijk voorschrift terzake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van deze wet de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Artikel 81h

Deze wet treedt niet in hetgeen bij of krachtens de Wet op de dierproeven (Stb. 1977, 67) is geregeld.

HOOFDSTUK VIIIA. TOEZICHT EN OPSPORING

Artikel 81i

1. Met het toezicht op de naleving van deze wet en de daarop berustende bepalingen en met de opsporing van besmettelijke dierziekten zijn belast de door Onze Minister aangewezen ambtenaren.

2. Met de opsporing van de feiten strafbaar gesteld bij artikel 84a zijn behalve de bij of krachtens artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren belast, de door Onze Minister aangewezen ambtenaren.

Artikel 81j

1. De in artikel 81i bedoelde ambtenaren hebben toegang tot alle plaatsen, waarvan naar hun redelijk oordeel de betreding voor de vervulling van hun taak met betrekking tot deze wet nodig is. Zo nodig verschaffen zij zich toegang met behulp van de sterke arm.

2. In woningen treden zij tegen de wil van de bewoner niet binnen dan vergezeld van de commissaris van politie of de burgemeester der gemeente waarin de woning is gelegen, dan wel voorzien van een algemene of bijzondere schriftelijke last van de procureur-generaal bij het gerechtshof of van de officier van justitie bij de rechtbank of van de bijzondere schriftelijke last van de commissaris van politie of in gemeenten waar geen commissaris is, van de burgemeester.

3. Van het binnentreden van woningen tegen de wil van de bewoner maken zij binnen twee maal vierentwintig uur proces-verbaal op, waarin van het tijdstip van het binnentreden en van het daarmee beoogde doel melding wordt gemaakt. Zij dragen zorg, dat het proces-verbaal aan de officier van justitie wordt toegezonden en dat een afschrift aan de bewoner wordt uitgereikt of te zijnen behoeve aan de woning wordt bezorgd. Bovenbedoelde ambtenaren zijn bevoegd zich van bepaalde door hen aan te wijzen personen te doen vergezellen. In dat geval wordt hiervan in het proces-verbaal melding gemaakt.

Artikel 81k

De in artikel 81i bedoelde ambtenaren zijn bevoegd:

- a. inzage te vorderen en afschriften te nemen van boeken en andere zakelijke bescheiden;
- b. dieren, dierlijke produkten en substanties als bedoeld in artikel 37t te onderzoeken en daarvan monsters te nemen;
- c. vervoermiddelen te doen stilstaan en deze met hun lading aan een onderzoek te onderwerpen,
een en ander voor zover dit naar hun redelijk oordeel voor de vervulling van hun taak met betrekking tot deze wet nodig is.

Artikel 81l

1. De door Onze Minister aan te wijzen ambtenaren zijn bevoegd dieren die worden vervoerd op kosten van degene die vervoert, voer, drinken, diergeneeskundige verzorging en rust te verschaffen, indien deze hun in strijd met deze wet of de daarop berustende bepalingen zijn onthouden en de toestand van de dieren tijdens het vervoer onmiddellijk ingrijpen noodzakelijk maakt.

2. Een in het eerste lid bedoelde ambtenaar kan, ter uitvoering van het in dat lid bepaalde, bevelen geven aan degene die vervoert dan wel het feitelijk toezicht op het vervoer heeft. Zonodig wordt de nakoming van zodanige bevelen verzekerd met behulp van de sterke arm.

3. Een in het eerste lid bedoelde ambtenaar die gebruik maakt van een in de vorige leden bedoelde bevoegdheid, is verplicht aan degene die vervoert dan wel feitelijk toezicht over het vervoer heeft, een schriftelijke verklaring te overhandigen waarin hij de noodzaak van zijn ingrijpen en de te treffen maatregelen uiteenzet.

Artikel 81m

1. De in artikel 81i bedoelde ambtenaren die een monster van dieren, dierlijke produkten of substanties als bedoeld in artikel 37t nemen, verpakken en verzegelen dit ter plaatse.

2. Op verlangen van hem, in wiens bezit het dier of dierlijk produkt zich tijdens de monsterneming bevindt, neemt de opsporingsambtenaar een tweede monster dat hij verpakt en verzegeld in diens bezit laat.

Artikel 81n

1. De in artikel 81i bedoelde ambtenaren die een monster hebben genomen, stellen dit in de handen van die instelling die voor onderzoek daarvan door Onze Minister is aangewezen.

2. Het monster wordt zo spoedig mogelijk door de aangewezen instelling onderzocht.

Artikel 81o

Een ieder ten aanzien van wie één der in de artikelen 81j tot en met 81l omschreven bevoegdheden wordt uitgeoefend dan wel een ieder die werkzaam is op het gebied van het voorkomen en bestrijden van dierziekten is verplicht aan de in de artikel 81i en in artikel 81l bedoelde ambtenaren alle medewerking te verlenen, welke deze voor de vervulling van hun taak redelijkerwijs behoeven.

HOOFDSTUK IX. SLOTBEPALINGEN

Artikel 84a

1. Gedragingen in strijd met de voorschriften, vastgesteld bij of krachtens de artikelen 37c, 37d, 37g en 37j zijn misdrijven.

2. Gedragingen in strijd met de voorschriften vastgesteld bij of krachtens de artikelen 37a, 37b, 37h, eerste lid, 37h, tweede lid, 37i, 37o, tweede lid, 37r, 37s, 37t en 37u, zijn overtredingen.

Artikel 84b

1. Gedragingen in strijd met de voorschriften vastgesteld bij of krachtens de artikelen 37c, 37d, 37g en 37j worden gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren en geldboete van de vierde categorie.

2. Gedragingen in strijd met de voorschriften vastgesteld bij of krachtens de artikelen 37a, 37b, 37h, eerste lid, 37h, tweede lid, 37i, 37o, tweede lid, 37r, 37s, 37t en 37u worden gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden en geldboete van de derde categorie.

3. Indien een strafbaar feit als omschreven in artikel 37s, tweede lid, of artikel 37t, eerste lid wordt gepleegd in verband met een paardenren of harddraverij met betrekking tot welke een totalisator als bedoeld in artikel 23, tweede lid, van de Wet op de kansspelen (Stb. 1964, 483) is georganiseerd, worden de ingevolge het tweede lid geldende strafmaxima met een derde verhoogd.

Artikel 84c

In hetgeen bij of krachtens de Visserijwet 1963 (Stb. 312) is of wordt voorzien, wordt niet voorzien krachtens deze wet.

Artikel 85

De Veewet wordt als volgt gewijzigd:

- A. De titels I-IV, VI en VII, alsmede artikel 67 vervallen.
- B. Het opschrift van titel V wordt gelezen: Uitvoer van vlees en vleesprodukten.
- C. In artikel 70, eerste lid, wordt in plaats van «de artikelen 67–69» gelezen: de artikelen 68 en 69.
- D. In artikel 70, tweede lid, vervalt «artikel 67, eerste lid, onder c.».
- E. In artikel 71 vervalt «artikel 67, eerste lid.».
- F. In de artikelen 72 en 73 wordt in plaats van «de artikelen 67–69» gelezen: de artikelen 68 en 69.

Artikel 86

De Wet op de economische delicten wordt als volgt gewijzigd:

- a. In artikel 1, onder 4°, wordt na de zinsnede over de Vleeskeuringswet ingevoegd: de Veewet, de artikelen 68, eerste lid, 69, eerste lid, en 71.
- b. In artikel 1, onder 4°, vervalt de zinsnede: de Bijenwet 1947, de artikelen 1, 2, 3 en 6.
- c. Aan artikel 1, onder 4°, wordt toegevoegd: de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, de artikelen 7, 9, 10, 12 tot en met 15, 17 tot en met 20, 24 tot en met 27, 32, 33, 36, 37, 37a bis, 37e, 37f, 37g, derde lid, 37k, 37l, 37m, 37n, 37n bis, 37o, eerste lid, 37p, vierde lid, 37q, 37v, 37x, 72 tot en met 74, 77o tot en met 80, 81a, derde lid, 81b, 81f en 81o.

Artikel 87

De Destructiewet wordt als volgt gewijzigd:

- A. In artikel 2, eerste lid, onder a, wordt in plaats van «of de Veewet» gelezen: de Veewet of de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren;
- B. In artikel 2, eerste lid, onder f, vervallen de woorden pluimvee, gedood op grond van artikel 3 van de Vogelziektenwet en
- C. In artikel 3 wordt in plaats van «Onze Minister van Landbouw en Visserij en Voedselvoorziening» gelezen: Onze Minister van Landbouw en Visserij en in plaats van «artikel 21 van de Veewet» gelezen: artikel 28 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren.

Artikel 88

- 1. De volgende wetten worden ingetrokken:
  - a. de Paardenwet 1939 (Stb. 620)
  - b. de Bijenwet 1947 (Stb. H. 13)
  - c. de Vogelziektenwet (Stb. 1949, 585)
  - d. de Runderhorzelwet (Stb. 1953, 189)
  - e. de Wet tot wering van besmettelijke ziekten bij knaagdieren (Stb. 1953, 416)

- f. de Nertsenziektenwet (Stb. 1960, 102)
  - g. de Wet op de dierenbescherming (Stb. 1961, 19)
  - h. de Wet dierenvervoer (Stb. 1977, 338)
  - i. de Wet houdende vaststelling minimumeisen voor het houden van legkippen (Stb. 1984, 272).
2. De artikelen 254 en 455 van het Wetboek van Strafrecht worden ingetrokken.

Artikel 89

1. Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of onderdelen van artikelen verschillend kan worden vastgesteld.

2. Het gestelde in artikel 37h is niet van toepassing ten aanzien van dieren die geboren zijn voor de eerste dag van de maand volgend op de datum van inwerkingtreding van dat artikel.

3. Ten aanzien van zaken betreffende overtredingen van ingevolge artikel 85 vervallen en ingevolge artikel 88 ingetrokken voorschriften die op het tijdstip van vervallen en intrekking bij de tot dat tijdstip bevoegde rechter aanhangig waren blijft deze rechter bevoegd. Ook in hoger beroep dat in de zaken bedoeld in de vorige volzin wordt ingesteld, blijft de rechter bevoegd die tot het daar bedoelde tijdstip bevoegd was van dat beroep kennis te nemen.

4. De in het derde lid bedoelde zaken worden, onverminderd artikel 1, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht, afgedaan volgens de tot het in het derde lid bedoelde tijdstip geldende regelen.

Artikel 90

Deze wet kan worden aangehaald als: Gezondheids- en welzijnswet voor dieren.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Landbouw en Visserij,

De Staatssecretaris van Landbouw en Visserij,

De Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,